

Definitief Projectplan Waterwet

‘De Bennet, aanleg vispassage, hoogwatergeul en vuilvanglocatie’

versie 5.5, 11 oktober 2024

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur d.d. 5 november 2024

Inhoud

Hoofdstuk 1	Projectbeschrijving	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	5
Hoofdstuk 2	Voorgenomen wijziging	6
2.1	Beschrijving van de waterstaatswerken (gewenste situatie)	6
2.2	Voorgenomen wijziging	6
2.3	Beschikbaarheid gronden	7
2.4	Effecten van het plan	7
	Positieve effecten	7
	Negatieve effecten	8
Hoofdstuk 3	Samenwerking	9
4.1	Intentieovereenkomst	9
4.2	Beheer en onderhoud	10
Hoofdstuk 4	Verantwoording	11
4.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	11
4.2	Verantwoording op basis van beleid	11
4.3	Verantwoording van de keuzen in het project	11
4.3.1	Planologische inpassing	12
4.3.2	Bodem	12
4.3.3	Archeologie	12
4.3.4	Kabels en leidingen	12
4.3.5	Explosieven	12
4.3.6	Milieueffectrapportage (MER)	13
4.3.7	Ecologie	13
4.3.8	KRW toets	15
4.4	Benodigde vergunningen en meldingen	15
4.5	Communicatie	16
Hoofdstuk 5	Rechtsbescherming	17
5.1	Projectplan	17
5.2	Legger	17
Hoofdstuk 6	Bijlagen	18

Hoofdstuk 1

Projectbeschrijving

1.1 Aanleiding en doel

De Kaderrichtlijn Water is in 2000 van kracht geworden en heeft als doel de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater in Europa te waarborgen. Naast waterkwaliteit is ecologie een belangrijk uitgangspunt. De Geul is een natuurbeek waar het ecologisch functioneren en de natuurfunctie centraal staan. Een vrij optrekbaar beekstelsysteem is van belang om de ecologische kwaliteit te verbeteren.

Vispassage

De huidige, niet functionerende vispassage, staat deze ontwikkeling in de weg. Door het aanleggen van een goed functionerende vispassage wordt het leefgebied van verschillende vissoorten vergroot, de beschermde vissoorten in de Geul profiteren eveneens hiervan.

De werking van het watersysteem wijzigt niet. Het overgrote deel van de afvoer van de Geul zal ten goede komen aan de nieuwe vispassage zoals die nu ten goede komt aan de huidige, niet functionerende vispassage. De vispassage is op een debiet van 0,43 -1,47 m³/s ontworpen, waardoor de toekomstige vistrap optimaal functioneert bij afvoersituaties die circa 300 dagen per jaar voorkomen (afvoerrange Q30-Q330). In bijgevoegde tabel is de waterverdeling vispassage en Geul weergegeven bij verschillende afvoeren. De molentak en lossluis wijzigen niet. Het verdeelpunt van de waterverdeling molentak/vispassage komt hoger stroomopwaarts te liggen. Er kan nog steeds gestuurd worden tot het peil uit de vergunning. Op de ontwerptekening is de ligging van de nieuwe vispassage te zien.

Tabel 1 Waterverdeling vispassage en Geul

Afvoersituatie Q	Dagen per jaar afvoer lager	Afvoer Geul	Debiet vispassage	Debiet Geul
Q min	30	0,5 m ³ /s	0,43 m ³ /s	0,07 m ³ /s
Q max	330	3,2 m ³ /s	1,47 m ³ /s	1,73 m ³ /s

Waterschap Limburg is voornemens om een nieuwe vispassage te realiseren. De vispassage uit 1986 functioneert niet meer, dit heeft tot gevolg dat er sprake is van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk. Op grond van artikel 5.4. van de Waterwet dient het waterschap daarom een projectplan op te stellen.

De geplande werkzaamheden hebben tot doel om de visoptrek te verbeteren en zullen worden uitgevoerd in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan. Tevens wordt de doorstroming van de bestaande hoogwatergeul geoptimaliseerd en plaatsen we een vuilvang in de Geul met een opstelplaats op de oever aan de Terpoorterweg. Daarnaast worden er enkele maatregelen uit de samenwerkingsovereenkomst privaatrechtelijk of door een projectpartner uitgevoerd.

Gebiedsproces de Bennet

In 2015 heeft de gemeente Gulpen-Wittem het voormalige sportcomplex Epen overgedragen aan Waterschap én Natuurmonumenten middels 2 koopovereenkomsten met als doel de water- en natuurbelangen in het gebied veilig te stellen. De sportactiviteit op het sportcomplex Epen krijgt, mede gezien de kwetsbare ligging in het Geuldal, een andere bestemming. Die herbestemming zal ten dienste staan van natuur en waterbelangen die pregnant in het gebied aanwezig zijn.

De gemeente Gulpen-Wittem heeft met deze herbestemming van het terrein van 'sport' naar 'natuur en/of water' de gronden aangemerkt als compensatiegrond in het kader van (toekomstige) ruimtelijke projecten waarvoor natuurcompensatie is vereist. Hiervoor is met de Provincie Limburg in 2015 een bestuursovereenkomst gesloten. De verwachting vanuit deze totale gebiedsontwikkeling is een bijdrage aan het algemene en maatschappelijke belang vanuit waterbeleving, natuurontwikkeling en de Citaslow filosofie.

Sinds april 2020 heeft Waterschap Limburg een 3-tal werkateliers georganiseerd. Tijdens deze werkateliers is er met direct betrokkenen gekeken naar wensen en ideeën in 'De Bennet'. De optie voor recreatieve ontwikkeling is tijdens deze werkateliers en in verschillende persoonlijke gesprekken meegenomen en gewogen. Een intensieve recreatieve ontwikkeling dient géén groot openbaar belang en kan in de goudgroene natuur of aan de Geul (Natura2000) niet worden toegestaan. Een extensieve recreatieve ontwikkeling zoals wandelen of het de inzet van natuureducatie dient een maatschappelijk belang.

In juli 2021 hadden we te maken met extreme neerslag. Tussen 13 en 15 juli viel er lokaal 80 tot 180 mm regen in Zuid-Limburg. Doordat er zo extreem veel regen in een korte tijd viel, stroomden enkele buffers en beken over. In sommige beken stroomde er meer dan 30 keer zoveel water door de beek dan normaal. De neerslag zorgde voor uitzonderlijk veel wateroverlast. Ook de Geul die in het gebied De Bennet stroomt, trad buiten haar oevers. Via de POL-viewer van de Provincie Limburg <https://www.polviewer.nl/> is de norm voor wateroverlast in het gebied te bekijken.

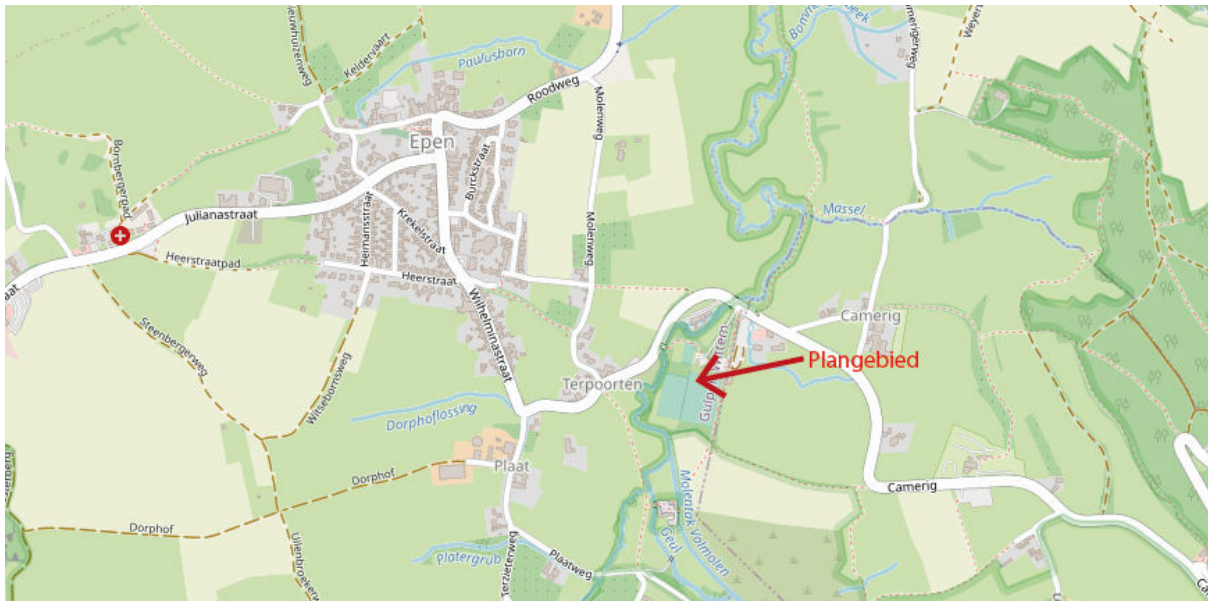
Naar aanleiding van hoogwateroverlast in juli 2021 is er een adviesrapport opgesteld voor de eigenaren van de Wingbergmolen. In het adviesrapport zijn 3 beschermingsvarianten uitgewerkt. De maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit kleinschalig maatwerk dat zo veel mogelijk binnen de huidige structuren van het molenpand en de directe omgeving kan worden ingepast. Denk hierbij aan het lokaal ophogen van het maaiveld, ophogen en realiseren van muurtjes en waterdichte poorten. De maatregelen uit het rapport zijn een ontwikkeling die als kans in het plan wordt meegenomen. Waterschap Limburg wil meedenken en zich inspannen om de set aan maatregelen zodanig te ontwerpen dat een en ander binnen de geldende kaders kan worden gerealiseerd. De set maatregelen uit het adviesrapport wordt door de eigenaar ingediend ter toetsing aan het beleid van het waterschap. Daaruit blijkt of deze vergunbaar zijn voor de Wingbergmolen.

Tabel 2 Verdeling werkzaamheden

Maatregel	Door wie	Publiek/privaat	waarin
Verbeteren vispassage	WL	publiek	Projectplan
Hoogwatergeul	WL	publiek	Projectplan
Drijfvuil constructie en opstelplaats	WL	publiek	Projectplan
Aanpassen bestemmingen	Gemeente	publiek	Bestemmingsplanwijziging
Hoogwaterbeschermingsmaatregel en adviesrapport	Particulier	privaat	Watervergunning & omgevingsvergunning

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied aan. Het plangebied ligt aan de Geul nabij het dorp Epen in de gemeente Gulpen-Wittem. De noordzijde van het plangebied wordt begrensd door de Wingbergmolen (vroeger Epermolen), de westzijde van het plangebied wordt begrensd door de Terpoorterweg en aan de oostzijde grenst het plangebied aan de gemeentegrens van de gemeente Vaals en de gemeente Gulpen-Wittem.

Figuur 1 Locatie plangebied

Figuur 2 Begrenzing plangebied

Hoofdstuk 2 Voorgenomen wijziging

2.1 Beschrijving van de waterstaatswerken (gewenste situatie)

Op grond van artikel 5.4 lid 2 van de Waterwet bevat een projectplan:

- een beschrijving van de voorgenomen werken,
- de wijze waarop deze worden uitgevoerd,
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van de werken.

2.2 Voorgenomen wijziging

De voorgenomen wijzigingen op/bij/aan waterstaatswerken bestaan uit:

- De functie van de huidige vispassage komt te vervallen en wordt ingericht als overlaat;
- Het aanleggen van een nieuwe vispassage;
- Realiseren opstelplaats t.b.v. verwijderen drijfvuil;
- Aanleg drijflijn als vuilvang;
- Optimaliseren hoogwatergeul.

Het definitief ontwerp is bijgevoegd in bijlage 1.

Om de voorgenomen wijzigingen te kunnen realiseren worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het verwijderen van de huidige vispassage
  - Opvullen van huidige vispassage met stortstenen en aanpassen van drempelhoogte, ten behoeve van functie als overlaat
- Het aanleggen van een nieuwe vispassage
  - Het aanbrengen van inlaatwerk voor de vispassage
  - Het graven van de nieuwe vispassage met een minimale waterdiepte van 0,5 m en taluds van 1:2
  - Het realiseren van onderhoudsstroken
  - Het aanbrengen van vistrappen doormiddel van grote stenen
- Realiseren opstelplaats t.b.v. verwijderen drijfvuil
  - Het aanbrengen van een verharding t.b.v. een opstelplaats materieel
  - Het realiseren van een stapelmuur langs de Geul
  - Het realiseren van een drijflijn als vuilvang
- Optimalisatie hoogwatergeul
  - Het verwijderen van de huidige koker onder de Bennetweg
  - Aanleggen van nieuwe kokers onder de Bennetweg
  - Het dempen van de huidige watergang richting de te verwijderen duikers onder de Bennetweg
  - Het graven van een nieuwe watergang richting de nieuw aan te brengen duikers onder de Bennetweg om de doorstroming te optimaliseren.

Wijze van uitvoering

De uitvoering van de werkzaamheden.

Na het doorlopen van de verschillende procedures zoals bestemmingsplan wijziging bij de gemeente Gulpen-Wittem, is de planning om de 2^e helft van 2025 te starten met de uitvoering van de werkzaamheden. Naar verwachting is de uitvoering begin 2026 gereed.

De uitvoering van de werkzaamheden zal plaatsvinden door een nog nader te bepalen aannemer. De aannemer bepaalt zelf de werkmethode. Teneinde het behalen van het beoogde eindresultaat stelt het Waterschap voorwaarden. Er zal in elk geval voldaan worden aan de zorgplicht zoals beschreven in 6.8 van de Waterwet (kwaliteit) en de zorgplicht in de Keur zoals beschreven in artikel 3.1 (kwantiteit).

Te treffen voorzieningen

Zowel het plan als de werkzaamheden zelf hebben *geen blijvende nadelige gevolgen*. Anders dan de reguliere, voor de uitvoering van het werk benodigde maatregelen (denk hierbij aan bebording en werkerreinafscherming, rijplaten, boombescherming e.d.) is het treffen voor *speciale voorzieningen* niet voorzien. Er is tijdelijk sprake van verkeershinder en hinder vanwege de afsluiting van het wandelgebied.

Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Verordening Nadeelcompensatie Waterschap Limburg.

2.3 Beschikbaarheid gronden

In 2015 heeft de gemeente Gulpen-Wittem het voormalige sportcomplex Epen overgedragen aan Waterschap en Natuurmonumenten middels 2 koopovereenkomsten. De eigendomskaart is toegevoegd in bijlage 2.

De werkzaamheden worden uitgevoerd op percelen die in eigendom zijn van het Waterschap en Gemeente Gulpen – Wittem.

Om de optimalisatie van de hoogwatergeul te kunnen realiseren is ruimte en/of toestemming nodig van particuliere grondeigenaren. Momenteel lopen er nog gesprekken.

2.4 Effecten van het plan

Positieve effecten

Het plan leidt ertoe dat:

- Er invulling geven wordt aan de KRW-doelstelling en natuurbeekfunctie van de Geul;
- Vismigratie weer mogelijk is door aanleg van een nieuwe vispassage;
- Het leefgebied van de vis in de Geul verbetert;
- Drijfvuil kan worden opgevangen;
- Drijfvuil beter uit de Geul kan worden verwijderd;
- Mogelijkheid tot stuwen tot het peil in de vergunning blijft;

- De hoogwatergeul ter hoogte van de Camerig optimaler functioneert.

Negatieve effecten

Binnen deze paragraaf worden de effecten van het plan benoemd door achtereenvolgens de huidige situatie te beschrijven, de vertaling naar de opgaven te maken en de oplossing te beschrijven.

Huidige situatie

De Epermolen gelegen nabij Terpoorten wordt ook wel Wingbergmolen genoemd. De reeds aanwezige vispassage, daterend uit 1986, functioneert niet en is gerealiseerd conform achterhaalde ontwerpisen. Het is belangrijk dat de molen met een nieuwe vispassage passeerbaar wordt voor de unieke visfauna die voorkomen in de Geul.

De Wingbergmolen is sinds 1980 niet meer in werking. Wel heeft de Wingbergmolen vergunningen voor de stuwwerken en vaste overlaat. Deze werken blijven ongewijzigd. In de vergunning is een maximaal stuw en molenpeil (van 111.26 + NAP) opgenomen. Dit blijft ongewijzigd.

De Wingbergmolen heeft bij hoge afvoeren van de Geul te maken met wateroverlast. Het optimaliseren van de hoogwatergeul levert een bijdrage aan het verminderen van wateroverlast. De drijfviulconstructie voorkomt overlast van drijfviul in de molentak.

Opgave

Om de nieuwe vispassage optimaal te laten functioneren dient er onder andere voldoende lokstroom te zijn. Een groot deel van het water van de Geul wordt naar de nieuwe vispassage gestuurd. Daarbij wordt er minimaal +/- 50 L naar de molen doorgelaten ten behoeve van doorstroming, verversing en zichtwater in de molentak/ lossluis. Dit is bij de laagste afvoer, die ongeveer 30 dagen per jaar voorkomt. Zie ook tabel 1 in hoofdstuk 1 (bijlage 11).

Het optimaliseren van de hoogwatergeul bestaat uit het realiseren van een meer vloeiendere aansluiting (minder haakse bochten) en aanleggen van twee vierkante kokers in plaats van de huidige duikers. Beide werkzaamheden vinden plaats bovenstrooms van de weg Camerig. Deze aanpassingen zorgen voor:

- dat de hoogwatergeul in praktijk beter functioneert,
- dat deze minder gevoelig is voor verstopping.

Dit resulteert in een lichte waterstandsverlaging bovenstrooms en minder verstoppingen met drijfviul en zand/slib. Hierdoor verbetert de afvoercapaciteit en wordt het minder onderhoudsintensief gemaakt. Benedenstrooms levert dit geen waterstandsverhoging op. In de hydrologische onderbouwing wordt hier dieper op ingegaan- (Bijlage 11).

Oplossing

De uitvoering van dit projectplan en privaatrechtelijke afspraak leidt ertoe dat het vismigratieknelpunt wordt opgelost en dat er een optimalisatie voor de hoogwaterbescherming plaatsvindt. Tevens wordt de beheer- en onderhoudssituatie verbeterd. Concreet wordt dit bereikt door de aanleg van de nieuwe vispassage, het realiseren van een opstelplaats voor het verwijderen van drijfviul én het optimaliseren van de hoogwatergeul.

Hoofdstuk 3 Samenwerking

4.1 Intentieovereenkomst

De eerste helft van 2020 is Waterschap Limburg gestart om met werkateliers op te halen wat voor wensen en eisen er in de omgeving lagen. In 2022 leidde dit tot een intentieovereenkomst met gemeente Gulpen-Wittern en Natuurmonumenten.

Samenwerking in de ontwerpfasen: Het waterschap is initiatiefnemer. Er is in de initiatief en ontwerpfasen noodzaak tot samenwerking met derden. Het betreft hier:

- Het gezamenlijk ontwerpen met mede grondeigenaren.
Dit betreft Natuurmonumenten en de gemeente Gulpen-Wittern. Deze zijn akkoord met de voorgenomen maatregelen. Hiertoe is een intentieovereenkomst opgesteld (bijlage 3).
- Afstemmingsoverleg met de aanliggende grondeigenaren.

Samenwerking in de uitvoeringsfasen:

- Het waterschap is initiatiefnemer en voert tevens werkzaamheden voor de gemeente Gulpen-Wittern en Natuurmonumenten uit.

Samenwerking in de beheerfasen:

- Waterschap Limburg is na uitvoering deels eigenaar van het plangebied. Voor het beheer en onderhoud wordt samengewerkt met Natuurmonumenten en de gemeente Gulpen-Wittern.

4.2. Beheer en onderhoud

Waterschap Limburg wordt beheerder van de nieuw aan te leggen vispassage De Bennet, het aan te leggen onderhoud pad aan en de bijbehorende kunstwerken. Na uitvoering van de werkzaamheden en in de toekomst voert Waterschap Limburg eveneens het onderhoud van de beekloop, de kunstwerken en het onderhoud pad uit.

In onderstaande tabel is de verdeling in verantwoordelijkheden ten aanzien van beheer en onderhoud opgenomen.

Tabel 3 Verdeling verantwoordelijkheid beheer en onderhoud

Inrichtingselement	Aantal/ Lengte	Beheer	Onderhoud	Legger WL
Waterstaatswerk				
Vispassage De Bennet (incl. onderhoud pad)	125 m	WL	WL	x
Instroomvoorziening vispassage	1 st.	WL	WL	x
Uitstroomvoorziening vispassage	1 st.	WL	WL	x
Hoogwatergeul	33 m	WL	WL	x
Duiker Hoogwatergeul	11,5 m	WL	WL	x
Vuilvervang opstelplaats + drijflijn	1 st.	WL	WL	x
Groen				
Groen op eigendom Waterschap Limburg	775 m ²	WL	WL	x
Groen op eigendom Gemeente Gulpen - Wittem	40 m ²	G-W	G-W	
Groen op eigendom Natuurmonumenten	70 m ²	NM	NM	
(Recreatieve) Voorzieningen				
(Struin)paden (gelegen op onderhoudspad WL)	235 m	WL	WL	
Wadi	460 m ²	G-W	G-W	
Poort	1 st.	G-W	G-W	

Natuurmonumenten is eigenaar en beheerder van de percelen ten oosten van de percelen van het waterschap zoals aangegeven op de eigendomskaart in bijlage 2 en blijft als zodanig ook verantwoordelijk voor het toekomstig beheer en onderhoud.

De gemeente Gulpen-Wittem is eigenaar en beheerder van de groene parkeerplaats en blijft als zodanig ook verantwoordelijk voor het toekomstig beheer en onderhoud.

Hoofdstuk 4 Verantwoording

4.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet. De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a) het voorkomen en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c) vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1 Waterwet).

De bijdrage van dit project bestaat uit:

a. overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Door de in dit projectplan beschreven werkzaamheden zal de kans op wateroverlast nagenoeg ongewijzigd blijven. Het optimaliseren van de hoogwatergeul en de aanleg van de vuilvang hebben een positief effect op het makkelijker doorstromen van de Geul. Zie paragraaf 2.4.

In de hydrologische onderbouwing van bijlage 11 is een en ander nader uitgewerkt.

b. chemische en ecologische kwaliteit

Dit project heeft geen gevolgen voor de chemische en ecologische waterkwaliteit van het beekstelsel. Het betreft de aanleg van een vispassage voor het mogelijk maken van visoptrek. Deze aanleg heeft geen negatieve invloed op het ecologisch functioneren van de Geul. De werkzaamheden in de Geul zijn van tijdelijke aard en het traject waar de in- en uitstroom van de vispassage wordt gemaakt is relatief klein. Voor een aantal soorten is nader aandacht nodig in het kader van de wet natuurbescherming, deze specifiek ecologische aspecten zijn toegelicht in paragraaf 5.3. Na aanleg wordt het leefgebied van vissoorten vergroot en heeft daarmee een positieve invloed op de ecologische kwaliteit van de Geul.

c. gevolgen maatschappelijke functies watersysteem

De werkzaamheden beschreven in dit plan hebben positieve gevolgen op het maatschappelijk functioneren van het watersysteem in tijden van hoogwater, omdat de hoogwatergeul optimaler kan functioneren en drijfvuil minder snel voor verstoppingen en overlast zorgt.

4.2 Verantwoording op basis van beleid

Naast de Waterwet vloeien de werkzaamheden tevens voort uit onderstaand beleid:

- Waterbeheerplan Waterschap Limburg 2022-2027
- Natura 2000
- Kaderrichtlijn Water (KRW)

4.3 Verantwoording van de keuzen in het project

Ten behoeve van de uitvoering van het projectplan zijn onderstaande aspecten beoordeeld:

4.3.1 Planologische inpassing

De uit te voeren werkzaamheden vallen binnen het plangebied met de bestemmingen sport, verkeer en natuur van het bestemmingsplan Gulpen-Wittem buitengebied van de gemeente Gulpen-Wittem. De werkzaamheden passen deels niet binnen de bestemmingen. De gemeente doorloopt een bestemmingsplan wijziging parallel aan dit Projectplan Waterwet. Tevens wordt een omgevingsvergunning aangevraagd.

4.3.2 Bodem

Er is een verkennend bodemonderzoek en waterbodemonderzoek opgesteld. Hieruit is gebleken dat de onderzochte bodem onderling in kwaliteit verschilt. Indien de resultaten worden getoetst aan de achtergrond- en interventiewaarden worden in vrijwel alle grond(meng)monsters sterke verontreinigingen aan (met name) zink aangetoond. Naar aanleiding van deze resultaten is met bevoegd gezag (RUD en de gemeente Gulpen-Wittem) afgesproken dat er wordt getracht zoveel mogelijk van de vrij te komen grond te verwerken binnen het terrein. Overige grond zal worden afgevoerd naar een erkend verwerkingsbedrijf.

De rapportage van dit onderzoek is terug te vinden in bijlage 4.

4.3.3 Archeologie

Uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat de meeste geplande ingrepen geen verstoring veroorzaken op mogelijke aanwezige archeologische resten.

Voor de geplande ontgravingen voor de vispassage en de overloop in het noordoosten van het plangebied is de ontgravingsdiepte dermate groot, dat de kans groot is dat de archeologische resten verstoord kunnen worden. Waterschap Limburg voert voor deze delen van een plangebied een opgraving variant archeologische begeleiding uit tijdens de civieltechnische werkzaamheden. Hierbij is de archeologie en het tempo van het onderzoek leidend en is een archeologisch veldteam aanwezig dat erop toeziet dat eventueel aanwezige archeologische resten conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie worden geborgen en gedocumenteerd. Voorafgaand aan de veldwerkzaamheden is een Programma van Eisen opgesteld. Dit is conform het advies van bureau EARTH.

De rapportage van dit onderzoek en het programma van eisen zijn terug te vinden in bijlage 5 en bijlage 5a.

4.3.4 Kabels en leidingen

Er ligt een waterleiding in het gebied. Middels proefsleuven wordt de exacte ligging van de waterleiding bepaald. Indien nodig worden er afspraken met de desbetreffende nutsbedrijven gemaakt.

4.3.5 Explosieven

Er is geen reden om aan te nemen dat een Niet Gesprongen Explosieven (NGE) –bodemonderzoek noodzakelijk is.

De rapportage van dit onderzoek is terug te vinden in bijlage 6.

4.3.6 Milieueffectrapportage (MER)

Een MER-beoordeling is niet nodig, omdat er geen primaire waterkeringen worden gerealiseerd, er geen significant effect op Natura2000-gebied ontstaat, noch de provinciale milieuverordening in het geding is.

4.3.7 Ecologie

Onderstaand zijn de belangrijkste conclusies uit de ecologische Quickscan Wet Natuurbeheer (Wnb) opgenomen.

Er vindt vooroverleg met de Provincie Limburg plaats over de soortenbescherming op grond van de Wet Natuurbescherming voor het uitvoeren van werkzaamheden in de Geul. De werkzaamheden in de Geul zijn van tijdelijke aard en het betreft een relatief klein traject waar de in- en uitstroomvoorziening van de vispassage wordt gemaakt. Ook het aanbrengen van stapelwerk gebeurt over een klein traject. De aanleg van de vispassage levert tevens een ecologische verbetering op ten aanzien van het natuurlijk functioneren van de Geul en de vismigratie.

Gebiedsbescherming - Natura 2000

Het plangebied overlapt gedeeltelijk met het Natura 2000-gebied Geuldal. De overlap betreft de Geul waar de in- en uitstroomvoorziening van de vispassage wordt gemaakt én de Geul waar de overlaat in de huidige vispassage wordt gerealiseerd en de stapelmuur wordt aangelegd. Een effect op de binnen het Natura 2000 gebied Geuldal gekwalificeerde habitattypen is uit te sluiten omdat de werkzaamheden van tijdelijke aard zijn. De aanleg van de vispassage heeft een gunstig effect.

De Geul is verder aangewezen als leefgebied voor de kwalificerende soorten Beekdonderpad en Beekprik. De werkzaamheden in de Geul zijn van tijdelijke aard en het traject waar de steenbestorting aangelegd wordt, is relatief klein. De soorten zijn echter ook zeer honkvast en de populatie is sterk achteruitgegaan. In Crombaghs et al. (2000) wordt al gesproken over 'eilandpopulaties' in de Gulp binnen het verder vrijwel 'beekdonderpadloze' stroomgebied van de Geul. Dit vereist een zorgvuldige aanpak van de werkzaamheden. De kans op significante gevolgen voor de populatie is klein gezien de beperkte omvang van de werkzaamheden. Daar waar nodig worden op grond van de effectenbeoordeling mitigerende maatregelen genomen (zie ook soortbescherming).

Gebiedsbescherming - Stikstof

Voor de project-gerelateerde emissie door de inzet van mobiele werktuigen en (vracht)verkeer is een Aeriusberekening uitgevoerd over de verwachte stikstof uitstoot en mogelijke consequenties daarvan. De Aeriusberekening is als bijlage 8 toegevoegd. Er is een Voortoets opgesteld, die is besproken met bevoegd gezag. De Voortoets is als bijlage 8a toegevoegd.

Gebiedsbescherming - Omgevingsverordening Limburg

De maatregelen in de Geul vinden plaats in de Goudgroene natuurzone. Op deze locatie zijn geen beheertypen aanwezig. Omdat wezenlijke kenmerken en waarden niet verloren gaan is geen mitigatie of compensatie op grond van de Beleidsregel natuurcompensatie Limburg nodig. Alle overige maatregelen vinden plaats in de Bronsgroene landschapszone. Dit stelt eisen aan de te bouwen kades en stapelmuren. Deze worden door materiaalkeuze (aansluiten bij bestaande bebouwing) zo goed mogelijk ingepast.

Soortbescherming

Waterschap Limburg mag werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen, goedgekeurd door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op 6 februari 2012. Deze geldt voor ruimtelijke ingrepen tot voor deze categorie van werkzaamheden een nieuwe gedragscode is vastgesteld (voor bestendig beheer en onderhoud is al een nieuwe gedragscode vastgesteld in 2019). Voor zogenaamde 'Tabel 2 Soorten' onder de voormalige Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mits gewerkt wordt op basis van deze gedragscode. Uitgangspunt is het voorkomen van negatieve effecten.

Het plangebied is leefgebied van enkele beschermde soorten. Voor een aantal soorten is nader aandacht nodig in het kader van de Wet natuurbescherming (zie onderstaande tabel, Tabel 4).

Tabel 4 Soorten waar nadere aandacht voor nodig is (Kragten 2022)

Soort	Activiteit	Mogelijke overtreding	Onderzoek nodig?	(Mitigerende) maatregel	Ontheffing nodig
Waterspitsmuis	Aanleg vispassage	Verstoring van individuen en nesten	Ja	Aanvullend onderzoek.	
Broedvogels waaronder Grote gele kwikstaart	Alle werkzaamheden in nabijheid van brug	Verstoring van nesten	Nee	Werkzaamheden aan de Geul uitvoeren buiten de broedperiode 1 maart - 15 augustus (Grote gele kwikstaart kan een 2e legsel hebben).	Nee, mits gewacht wordt met verstoring van werkzaamheden tot na het broedseizoen
Bever	Werkzaamheden in en nabij water	Verstoren van individuen en nesten	Ja	Nader onderzoek naar oeverhopen en verblijfplaatsen. Rekening houden met kunstmatige verlichting bij de werkzaamheden en in het ontwerp.	
Das	Werkzaamheden in en nabij water	Verstoren van individuen en nesten	nee	Rekening houden met kunstmatige verlichting bij de werkzaamheden en in het ontwerp.	
Beekdonderpad	Werkzaamheden in open water	Doden van individuen, beschadigen van voortplantings- of rustplaatsen	Nee	In het ecologisch werkprotocol zijn de mitigerende maatregelen concreet uitgewerkt.	Nee, valt onder Gedragscode.
Bosbeekjuffer	Werkzaamheden in open water en oever	Doden van individuen, beschadigen van voortplantings- of rustplaatsen	Nee	Werkzaamheden uitvoeren buiten de voortplantingsperiode van mei-augustus	Ja
Vleermuizen	Kapwerkzaamheden of werken in en nabij de potentiële foerageerroute	Verstoren	Nee	Rekening houden met kunstverlichting bij werkzaamheden en in het ontwerp	Nee, bij voorkeur werken tussen zonsopkomst en zonsondergang
Eekhoorn		Verstoren	Nee	Werken in vrijgestelde periode (maart – april én juli t/m november) en controle bomen in plangebied	Nee

Theunisbloempijlstaart	Kapwerkzaamheden	Verstoren	Ja	Controle aanwezigheid potentiële waardplanten	Nee
Vlottende waterranonkel	Werkzaamheden in en nabij water	Verstoren	Nee	Voorwaarden opnemen in ecologisch werkprotocol	Nee

Houtopstanden

De te kappen houtopstanden zijn in beeld gebracht en binnen het plan gecompenseerd.

4.3.8 KRW toets

De uitvoering van het project zorgt niet voor verslechtering van de ecologische (KRW) doelstellingen voor de Geul als natuurbek. Na uitvoering van het project is de Geul door de nieuwe vispassage weer optrekbaar voor vissen.

4.4 Benodigde vergunningen en meldingen

Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren zijn de hieronder vermelde meldingen ingediend en onderstaande vergunningen aangevraagd:

Omgevingsvergunning

Voor de uit te voeren werkzaamheden is een aanlegvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht nodig. De vergunningsaanvraag zal worden ingediend bij de gemeente Gulpen-Wittem.

Besluit lozen buiten inrichtingen

Op grond van artikel 1.15 van het Besluit lozen buiten inrichtingen is voor het lozen ten gevolge van ontgravingen of baggerwerkzaamheden als bedoeld in artikel 3.17 in een oppervlaktewaterlichaam, dat niet in beheer bij het Rijk is, en dat plaatsvindt door de beheerder (het waterschap) of ter uitvoering van onderhoudsverplichtingen als bedoeld in de Waterschapswet geen melding vereist.

Besluit bodemkwaliteit

Bouwstoffen

Alle toe te passen bouwstoffen/materialen (beton, e.d.) die in contact komen met het watersysteem zullen voldoen aan de kwaliteitsregels van het Besluit Bodemkwaliteit.

Grond/baggerspecie

Voor wat betreft de toepassing van grond of (onderhouds-)baggerspecie is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing.

Wet natuurbescherming

Voor de uit te voeren werkzaamheden is *een vergunning* op grond van de Wet natuurbescherming *nodig*. Hiertoe wordt een vooroverleg met provincie Limburg ingepland.

Watervergunning (melding/ambtshalve)

Voor de uit te voeren werkzaamheden is *geen Watervergunning nodig*.

Ontgrondingenwet

Voor de uit te voeren werkzaamheden is *geen vergunning* op grond van de Ontgrondingswet *nodig*.

Activiteitenbesluit milieubeheer

Voor de uit te voeren werkzaamheden is *geen melding* op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer *nodig*.

Monumentenwet

Voor de uit te voeren werkzaamheden is *geen vergunning* op grond van de Monumentenwet *nodig*.

4.5 Communicatie

In de voorbereidingsfase vond overleg plaats met de aanliggende grondeigenaren, omwonende, provincie Limburg en de ondernemersvereniging Epen Bronnenland. Op maandag 18 december 2023 vond er een inloopbijeenkomst plaats waar het ontwerpprojectplan Waterwet kon worden ingezien en was er ruimte voor het stellen van vragen door belangstellenden.

Voorafgaand en tijdens de uitvoering wordt de omgeving ingelicht over de werkzaamheden. Ook is er een onlineprojectpagina ingericht.

Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Gulpen-Wittem en Natuurmonumenten. Hiertoe is een intentieovereenkomst opgesteld. Deze is terug te vinden in bijlage 3.

Hoofdstuk 5   Rechtsbescherming

Dit projectplan is voorbereid overeenkomstig de procedure zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (uniforme openbare voorbereidingsprocedure).

5.1   Projectplan

Het ontwerp projectplan is zes weken ter inzage gelegd. In die periode konden belanghebbenden en ingezetenen een zienswijze over het ontwerp van het projectplan bij het dagelijks bestuur van het waterschap indienen. In de bijgevoegde nota van zienswijzen reageert het Waterschap op de ingediende zienswijzen.

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en degenen die dat niet hebben gedaan maar wel belanghebbend zijn, kunnen beroep instellen tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan.

Op de vaststelling van dit projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift direct moet worden aangeven welke beroepsgronden tegen het besluit worden aangevoerd. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Degenen die beroep instellen, wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

5.2   Legger

Op basis van de Inspraakverordening van Waterschap Limburg is het ontwerpbesluit tot aanpassen van de legger overeenkomstig het bepaalde in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorbereid. Het ontwerpbesluit is gelijktijdig met het ontwerp-projectplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Naar aanleiding van deze ter inzagelegging waren belanghebbenden en ingezetenen gedurende de periode van ter inzagelegging in de gelegenheid schriftelijke of mondelinge zienswijzen naar voren te brengen.

Het instellen van beroep tegen het vaststellingsbesluit tot aanpassen van de legger is niet mogelijk nu er geen sprake is van het vaststellen of wijzigen van de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone als bedoeld in de Waterwet (Bijlage 2 van de Awb).

Het besluit voor wijziging van de werkingsgebieden en wijziging van de legger wordt separaat genomen en volgt na vaststelling van het projectplan Waterwet.

Hoofdstuk 6   Bijlagen

- Bijlage 1:   Inrichtingstekening definitief ontwerp Gebiedsontwikkeling De Bennet
- Bijlage 2:   Eigendomskaart
- Bijlage 3:   Intentie overeenkomst 'De Bennet' Waterschap Limburg, Natuurmonumenten en Gemeente Gulpen-Wittern
- Bijlage 4:   Verkennend bodemonderzoek en waterbodemonderzoek
- Bijlage 5:   Archeologisch vooronderzoek
Bijlage 5a: Programma van Eisen
- Bijlage 6:   Vooronderzoek NGE
- Bijlage 7:   Ecologische QuickScan
Bijlage 7a: Aanvullende natuurwaardenonderzoek
- Bijlage 8:   Aeries berekening
Bijlage 8a: Voortoets
- Bijlage 9:   Hydrologische toetsing gebiedsontwikkeling de Bennet en vispassage Wingbergmolen